

Kela[®]

Puocâm já vâdulijtorjuuh

Uánihávt já čielgâsávt | 2024

Sairastaminen ja vammaistuet | Inarinsaame

Siskáldâs

Jis tun puáccááh	3
Talhâssajanmáávsuh	6
Sajanmáávsuh priivaat pyecceetipšoost já pänitipšoost	10
Sajanmáávsuh maadhijn	12
Puocâmpeiviruttâ	14
Pargonavcâttesvuotâiälättâh	17
Pargotiervâsvuotâhuolättâs	18
Jis pärni puáccáá	20
Vádulijtorjuuh	22
Uuccâm já mäksim	24
Návt Kela palvâl	27

Jis tun puáccááh

Jis tun puáccááh teikkâ jis tust lii váddu, te tun puávtáh finniđ Kelast ruđálii torjuu.

Jis puácvuotâ teikkâ váddu

vaaigut tuu navccáid piergiđ aargâst tâi porgâđ, te tun puávtáh finniđ Kelast vajoditem.

Vajoditem muštâluvvo jiejâs tiedettemčálusist.

Taan tiedettemčálusist muštâluvvo, ete maht Kela sajanmáksá puácvuotâ tovâtem koloid já iššeed tuu ruđâlávtt puácvuotâ ääigi.

Toos lasseen tiedettemčálusist muštâluvvo

pargotiervâsvuotâhuolättâsâst já vádulijtorjuin.

Tiedettemčáallus loopâst láá tiäduh tast,

ete maht torjuuh occejeh.

Tiedettemčáallus muštâl ive 2024 tileest.

Lasetiäduh neetist já puhelimáin

Kela torjuin muštâluvvo

anarâškielân čujottâsâst

www.kela.fi/anaraskiela

Puocâmääigi torjuin muštâluvvo

tärhibeht suomâkielâlijn sijnoin

www.kela.fi/sairastaminen

Jis tust láá koččâmušah,

te tun puávtáh suáittid palvâlemnumerân

020 692 204

Maid koloid Kela sajanmáksá?

Kela máksá iärásij lasseen uási čuávuváin koloin:

- reesepttalkkâseh, moh kuleh sajanmäksimnáál talkkâsáid
- priivaat tuáhtár vuástávöldimkoloh
- priivaat pänitúhtár máávsuh
- määđhih almos pyecceetiipšon, tutkâmušân tâi vajoditmân.

Toos lasseen Kela máksá tiänásmonâtem, mii šadda jieijâs puácuvuodâst tâi puáccám päärni tipšomist.

Kela ij sajanmäävsi tipšom almos tiervâsvuotâhuolâttâsâst adai tipšom tiervâsvuotâkuávdáást teikâ pyecceiviäsust.

Jis tun lah pargoost, te tun puávtáh eellid pargodeleijee ornim pargotiervâsvuotâhuolâttâsâst.

Toos lasseen táhádâsfinnoduvah vyebdih priivaat puoccamtáhdâsâid puáccám várás.

Kela-korttâ

Jis tust lii Kela-korttâ, te tun finnih tooin sajanmäävsvu tipšokoloin njuolgist maangâin priivaat tuáhtársajattuvâin. Návt tun jiehe taarbâš uuccâđ sajanmäävsvu sierâ.

Kela addel Kela-koortâ puohháid, kiáh pyehtih finnid talhâssajanmäävsuid tâi eres puoccamân lohtâseijee Kela torjuid.

Korttâ lii nuuvtá, já tot postâduvoo pááikán.

Eurooplâš pyecceetipšokorttâ

Jis tun madhâšah eres Euroop enâimijn, te tust lii pyeri lede fáárust eurooplâš pyecceetipšokorttâ.

Korttâ lii nuuvtá. Tot postâduvoo pááikán.

Jis tun puáccááh kivkked, te čääiti koortâ já persovntuodâštus olgoenâimijn tipšosaajeest. Korttâ tohhee EU-enâimijn, Eta-enâimijn, Sveitsist, Storrâ-Britanniast já Tave-Irlandist. Ovdil määđhi kannat väldid čielgâsin, ete maht mon-uv enâmist kalga toimâđ, jis puáccáá.

Lasetiäduh neetist(suomâkielân):

www.kela.fi/sairanaukomailla

Jis tust ij lah fáárust eurooplâš pyecceetipšokorttâ, te tun puávtáh uuccâđ sajanmäävsvuid mañeláá Kelast.

Toos lasseen táhádâsfinnoduvah vyebdih mätkitáhdâsâid, moh sajanmäksih tipšokoloid.

Koortâi tiilám

Tun puávtáh tiiláđ Kela-koortâ já eurooplâš pyecceetipšokoortâ neetist

www.kela.fi/neetist

tâi suáittid palvâlemnumerân

020 692 204.

Talhâssajanmáávsuh

Kela puáhtá máksiđ sajanmáávsu reesepttalkkâsijn, maid tuáhtár tái pyecceitipšoo lii meridâm tuu puácuvuodâ tiipšon.

Čujoshadde já talkkâs lonottem hälbibân

Uási talkkâsijn lii meridum čujoshadde. Talkkâs vyebdimhadde puáhtá leđe stuárráb ko čujoshadde. Tun finnih sajanmáávsu kuittâg enâmustáá čujoshade mield.

Apteeik puáhtá lonottiđ talkkâs västideijee mutâ häälbib talkkâsân, jis halijdah. Apteeik ij uážu lonottiđ talkkâs, jis talkkâs merideijee lii kiäldám lonottem.

Jis talkkâsist ij lah čujoshadde, te tun finnih sajanmáávsu vyebdimhade mield.

Ovdâmerkkâ čujoshaddeest

Tuáhtár meridem taalhâs máksá 30 eurod. Taalhâs čujoshadde lii 10 eurod. Tun finnih sajanmáávsu 40 prosentid čujoshaddeest ađai 10 eurost. Sajanimáksu lii tienuuvt 4 euro. Tun máávsáh jieš loopâid ađai 26 eurod.

Apteeikist lii kuittâg fáállun siämmáálágán mutâ häälbib taalhâs. Tot máksá tuše 10 eurod. Jis tun lonottah tuu talkkâs toos, te tun finnih 4 euro sajanmáávsu já máávsáh jieš talkkâsist tuše 6 euro.

Mon ennuv sajanmäksih talkkâs haddeest?

0€

Algâjiesvâstádâs

Tun máávsáh talkkâsijd ollásávt jieš 50 euro räi. Taat kočoduvvoo algâjiesvâstádâssân. Algâjiesvâstádâs ij kuuskâ párnáid já nuoráid.

Sajanmäksu talkkâsist

0 %

Tun máávsáh talkkâsist 100 %

50€

Talhâssajanmäksu

Ko algâjiesvâstádâs lii tievvâm tun finnih talkkâsijn sajanmäávsu. Apteek keeppid sajanmäávsu njuolgâ talkkâs haddeest. Sajanmäávsu meeri lii kiddâ talkkâsist já puácust. Loppâuási haddeest tun máávsáh jieš.

VUÁĐUSAJANMÄKSU

40 %

Sajanmäksu talkkâsist

Tun máávsáh talkkâsist 60 %

VYELEEB

SIERÂNÄSSAJANMÄKSU

65 %

Sajanmäksu talkkâsist

Tun máávsáh talkkâsist 35 %

Aaleeb sierânâssajanmäksu lii 100 %. Tun máávsáh talkkâs oovdâst kuittâg jiešvâstádâs 4,50 €.

AALEEB

SIERÂNÄSSAJANMÄKSU

100 %

Sajanmäksu talkkâsist

Tun máávsáh talkkâsist 4,50 €

Talhâskáattu

627€

Lasesajanmäksu

Jis tuu jieijâd máksâm uásih pajaneh ivveest paijeel 627 eurod ađai talhâskáátu, tun finnih lasesajanmäávsu. Lasesajanmäksu lii 100 % Tun máávsáh talkkâs oovdâst kuittâg jiešvâstádâs 2,50 €.

Sajanmäksu talkkâsist

100 %

Tun máávsáh talkkâsist 2,50 €

Talkkâs uástim olgoenâmijn

Jis tun ááiguh uástid talkkâs nube EU-enâmist teikkâ Eta-enâmist, te tun puávtáh pivdeđ Suomâst tuáhtárist sierâ reesept, moin puáhtá uástid talkkâs olgoenâmijn.

Jis tun uástáh talkkâs Virost, Kroatiast, Puolast, Portugalist teikkâ Espanjast, te tun puávtáh kevttiđ meid syemmilii šledgâlii reesept.

Tun puávtáh uuccâđ sajanmäávsu olgoenâmijn ostum talkkâsist maajeeldkietân Kelast. Sajanmäávsu finnim váátá, ete taalhâs lii tuhhiittum sajanmäksimnáál Suomâst.

Lasetiäduh neetist

Kela ij määvsi sajanmäávsu puoh talkkâsijn. Sajanmäksimnáál talkkâsijn lii tiätu (suomâkielân) neetist čujottâsâst:

www.kela.fi/laakehaku

Tun puávtáh čuávuvud tunjin ive ääigi šoddâm talhâskoloid neetist:

www.kela.fi/neetist

Sajanmáávsuh priivaat pyecceetipšoost já pänitipšoost

Sajanmáávsuh priivaat pyecceetipšoost

Kela máksá sajanmáávsu,
ko tun iäláh puácuvuodâ tiet priivaat tuáhtár vuástávöldimist.
Kela máksá sajanmáávsu meid tutkâmušâin já tipšoin,
maid lii meridâm spesiaaltuáhtár, njälmi- já käibikirurgia
spesiaaltuáhtár tâi pänituáhtár.
Tun finniih sajanmáávsu meid psykolog toohâm tutkâmušâin.

Kela ij määvsi sajanmáávsu, jis tun uusah priivaat tuáhtárist
tuáhtártuodâštus ovdâmerkkân vyeijimkoortâ,
iäláttuv tâi oppâlájádâsân uuccâm várás.

Sajanmáávsuh priivaat pänitipšoost

Kela máksá sajanmáávsu meid njäälmi já paanij tipšoost
priivaat pänituáhtárist.

Tun puávtáh finniđ sajanmáávsu pänituáhtár toohâm
njäälmi já paanij tutkâmušâst jyehi nube ivveest.
Jis tuu pänituáhtár avžut tärhistem ohtii ivveest,
te tun puávtáh finniđ sajanmáávsu ohtii kalenderivveest.

Kela máksá sajanmáávsu meiddei
röntgen- já laboratoriotutkâmušâin,
maid priivaat pänituáhtár meerrid.

Kela máksá sajanmáávsu njälmihygienist adelem tipšoost,
jis tot vuáđuduvá priivaat pänituáhtár miärádâsân.

Kela ij táválávt sajanmäävsi päniproteesáid lahtojejijee koloid.

Tun puávtáh finniđ sajanmáávsu tállán

Tun finniih sajanmáávsu távjá jo vuástávöldimist,
ko tun čááitáh tuu Kela-koortâ.
Tun puávtáh uuccâđ sajanmáávsu Kelast meid maajeeldkietân.

Kela máksá tutkâmušâin já tipšoin sajanmáávsu
enâmustáá Kela meridem hade ađai enâmushade mielđ.
Kela ij sajanmäävsi toimâttâhkoloid.

Tiipšon olgoenâmijn

Jis tun moonah tiipšon nube EU- teikkâ Eta-enâmân, Sveitsân,
Stuorrâ-Britannian teikkâ Tave-Irlandân,
tun puávtáh táttuđ tipšo várás Kelast ovdâlove
teikkâ moonnâđ tiipšon jieštoimâlavt ovdâlovettáá.
Jis tun máávsáh tipšo jieš,
tun puávtáh uuccâđ Kelast sajanmáávsu koloin.

Lasetiäduh tiervâsvuotâpalvâlusâi kevttimist olgoenâmijn
(suomâkielân):

www.kela.fi/yhteyspiste

Maid sajanmäksih tuáhtár kulen elimist?

Kela sajanmäksá priivaat tuáhtár máávsust 30 eurod.
Psykiatrâ máávsust Kela sajanmäksá 30–40 eurod.
Summe šadda vuástávöldimääigi kukkoduv mielđ.

Jis tun iäláh priivaat spesiaaltuáhtár kulen
já tot máksá 100 eurod,
te Kela sajanmäksá 30 eurod.
Tun máávsáh jieš loopâid 70 eurod.

Jis tun iäláh priivaat psykiatrâ kulen
já 20 miinuut vuástávöldim máksá 150 eurod,
te Kela sajanmäksá 33 eurod.
Tun máávsáh jieš loopâid 117 eurod.

Sajanmáávsuh maadhijn

Kela sajanmáksá määđhi koloid almos tâi priivaat tiervâsvuotâhuolâttâsân, jis tun moonah tiipšon puácuvuodâ, äpittesvuodâ tâi šoddâdem keežild.

Kela sajanmáksá määđhi priivaat tiervâsvuotâhuolâttâsân, jis tipšoost finnee Kela-sajanmáávsu tâi jis tust lii pyereestvaijeemkuávlun máksučonnâsem tâi palvâlemseeddâl.

Määđhih sajanmáksajeh táválávt aldemuu tipšosajan já hâlbimus madhâšemvyevi miel.

Kela sajanmáksá vajoditmân rahtum maadhijd, jis vajoditem vuáđuduvá Kela tâi almos tiervâsvuotâhuolâttâs adelem vajoditemmiärádâsân.

Jis fáárust kalga leđe läidejeijee tâi perruujeesân, te tun puávtáh uuccâđ sajanmáávsu meid sii mätkikoloin.

Kela ij sajanmäävsi talkkâsij sierâ viežžâmmääđhi apteekân.

Taksimääđhih

Jis tuu tiervâsvuotâtile tâi vääijuvliih jotolâhtileh väätih taaksi kevttim,

te tun puávtáh finnid tast sajanmáávsu.

Jis tun kiávtáh taaksi jieijâđ tiervâsvuotâtile tiet,

te tust kalga leđe tipšomlájádâs adelem

Tuodâštus mätkisajanmáávsu várás,

Todistus matkakorvausta varten (SV 67).

Jyehi eennâmkoddeest láá 2 tiilámnumereh, moin puáhtá tiilááđ taaksi.

Tun puávtáh jieš valjid,

ete kuábbáá numerist tun tiilááh Kela-taaksi.

Ko tun tiilááh taaksi tiilámnumerist, te tun finniih mätkisajanmáávsu tállân taaksist.

Jis tun tiilááh taaksi eres saajeest,

te Kela ij sajanmäävsi tuu määđhi.

Taksij tiilámnumereh neetist (suomâkielân):

www.kela.fi/nain-tilaat-taksin

Čuávu mätkikoloid neetist:

www.kela.fi/neetist

Maadhij jiešvástádâs

Maadhij jiešvástádâs lii 25 eurod määđhist oovtâ suundân.

Jis tuu mätki máksá paijeel 25 eurod,

Kela sajanmáksá tunjin sume, mii mana 25 euro paijeel.

Ihejiešvástádâs ađai mätkikáttu lii 300 eurod ivveest.

Jis tun lah máksám maadhijn kalenderive äägi jieš paijeel

taam, te Kela sajanmáksá loppâive äägi mätkikoloid ollásávt.

Jis tun madhâšah taksijn, te tun jieš taarbâš uuccâđ

sajanmáávsu vuálá 25 eurod máksám maadhijn.

Kela rekinist taid mielđi ihejiešvástádâsân,

jis lah tiilám taaksi tuu eennâmkode tiilámnumerist.

Jis tun madhâšah eres ko taksijn, te uusâ sajanmáávsu kuittâg

meid vuálá 25 eurod máksám maadhijn.

Talle Kela rekinist taid mielđi ihejiešvástádâsân.

Sajanmáksu ijâstâlmist

Jis tun koolgah ovdâmerkkân jotolâhohtâvuodâi tiet

ijâstâllâđ tipšo- tâi vajoditemsaajeest,

te tun puávtáh finnid ijâstâllâmruodâ.

Tot lii enâmustáá 20,18 eurod pirrâmpeeivist.

Puocâampeiviruttâ

Kela máksá puácuvuodâ ääigi puocâampeiviruudâ.
Tun puávtáh finnid puocâampeiviruudâ,
jis tun lah 16–67-ihásâš
jiehke tuu puácuvuodâ tiet paste porgâđ.

Puocâampeiviruttâ máksoo táválávt ton maņa,
ko tun lah lamaš pyeccen 10 peivid.
Jis tun lah irâtteijee,
te tun puávtáh finnid puocâampeiviruudâ jo tolebáá.

Meid pargottem tai uáppuruudâ finnejee uáppee
puáhtá finnid puocâampeiviruudâ.

Jis tun finnih puocâamluámu ääigi päälhi,
te Kela máksá puocâampeiviruudâ tuu pargoadeleijei.

Uusâ puocâampeiviruudâ
2 mánuppaje siste pargonavcâttesvuodâ älgimist.

Mon ennuv tun finnih puocâampeiviruudâ?

Puocâampeiviruudâ meeri meriduvoo tuu ihepuáđui mield.
Ihepuáđuh uáivildeh tuu puáđuid 12 mánuppoojij ääigist.

Jis tuáhtár kaavnât, ete tun lah pargonavcâttes
ovdâmerkkân vyesimáánu 2024 rääjist,
te Kela rekinist puocâampeiviruudâ mere toi puáđui mield,
maid tun lah finnim 1.4.2023–31.3.2024.

Puocâampeiviruttâ lii ain ucceeb ko ihepuáđuh.
Tun puávtáh árvuštállâđ Kela nettisiiđoin rekinistemmašináin,
mon ennuv tun finnih puocâampeiviruudâ (suomâkielân):

www.kela.fi/laskurit

Mon kuhháá puocâampeiviruttâ máksoo?

Puocâampeiviruttâ máksoo enâmustáá suulân ive ääigi.
Kela seelvât puocâampeiviruttâpaje ääigi,
ete ličij-uv vajoditmist iše tuu puácuvuodâ tipšoost.

Jis tun lah pargee, te Kela pividá tuu toimâttid
pargotiervásvuotâtuáhtár čäällim ciälkkámuš
tuu pargonaavcâst já máhđulâšvuodâin juátkid pargostâđ.
Ciälkkámuš tarbâšuvvoo majemustáá talle,
ko tun lah finnim puocâampeiviruudâ 90 argâpeivid.

Pargotiervásvuodâhuolâttâs puáhtá selvâttid
tuu tile meid maņeláá.
Tooimât Kelan meid taas lohtâseijee ciälkkámušâid.

Lasepeeivih puocâampeiviruutân

Motomijn tábâhtusâin Kela puáhtá miedettid
lasepeeivijd puocâampeiviruutân.

Táválávt puocâampeiviruudâ puáhtá finnid
enâmustáá suulân ive ääigi.
Jis tun maacah paargon ton maņa, mutâ kiävâ-uv nuuvt,
ete tuu puácuvuotâ iästá vala-uv porgâm,
Kela puáhtá mäksid puocâampeiviruudâ
vala 50 peivid lase.

Lasepeeivij finnim váátá kuittâg tom,
ete tun lah lamaš pargoost ohtânmaanoost 30 peivid
ađai suulân mánuppaje ton maņa,
ko puocâampeiviruudâ enâmusäigi lii nuuhâm.

Jis pargonavcâttesvuotâ juátkoo
jiehke tun pyevti maccâđ paargon,
Kela tai pargoialâttâhlájádâs äššitobdeeh selvâtteh,
ete puávtáh-uv tun pääccid pargonavcâttesvuotâialâttâhân.

Uásipuoccâmpeiviruttâ

Jis tun maacah puácuvuodâ maŋa paargon uásiáigásávt,
te tun puávtáh finnid Kelast uásipuoccâmpeiviruudâ.
Tot lii suulân peeli puoccâmpeiviruudâst.

Tun puávtáh finnid uásipuoccâmpeiviruudâ,
jis tun lah porgâm ovdil puoccâm olesáigásávt
ađai tuu pargoäigi lii lamaš ucemustáá 30 tijmed ohhoost.
Ko tun algâttah pargoid uásiáigásávt,
te tuu pargoäigi kalga leđe suulân peeli oovdeb pargoäägist.

Uásipuoccâmpeiviruttâ máksoo enâmustáá 150 argâpeivid
ađai suulân 6 mánuppaje.

Tun puávtáh finnid uásipuoccâmpeiviruudâ maŋasčyeccen
enâmustáá 2 mánuppaje äägist.

Puoccâmpeiviruttâ, vajoditem vâi iäláttâh?

Jis puácuvuotâ pištá kuhháá,
te tun puávtáh uuccâđ torjuu vajoditem várás.

Ko tun lah finnim puoccâmpeiviruudâ
60, 150 já 230 argâpeivid,
te Kela seelvât,
ete puávtáččij-uv vajoditem išedid
tuu pargonaavcâi pyereedmist.

Jis tuu mielâst oro, ete tun tarbâšah vajoditem,
te savâstâl ääšist tuáhtárijnâd tâi vääldi ohtâvuodâ Kelan.

Pargonavcâttesvuotâiäláttâh

Puoccâmpeiviruttâ máksoo táválávt enâmustáá
300 argâpeivid.

Jis tuu puácuvuodâst tâi váádust šaddee pargonavcâttesvuotâ
juátkoo jieheke tun pyevti finnid puoccâmpeiviruudâ,
te tun puávtáh uuccâđ pargonavcâttesvuotâiäláttuv.
Tom puáhtá máksid pargoäláttâhlájádâs, Kela tâi kuhtuuh.
Kela máksá pargonavcâttesvuotâiäláttuv,
jis tun jiehe lah lamaš pargoelimist
tâi jis tun jiehe finni tuárvi iäláttuv pargoäláttâhlájádâsâst.

Pargonavcâttesvuotâiäláttuv finniimân vaaigut

- maggaar puácuvuotâ tâi váddu tust lii
- mon puáris tun lah
- maid pargoid tun lah porgâm
- maggaar škovliittâs tust lii.

Jis tun jiehe paste maccâđ paargon jieheke finni iäláttuv,
te almottât pargo- já iäláttâstoimâttâhân
ađai PI-toimâttâhân pargottes pargo-occen.
Almottât majemustáá čuávuváá peeivi
puoccâmpeiviruudâ nuhamist.
Návt tun puávtáh finnid pargottesääigi peiviruudâ,
ko tun vuárdáh miárdâs tuu pargonavcâttesvuotâiäláttuvâst.

Jis tun lah pargotteskasa jeessân,
te uusâ tienâspeiviruudâ tuu jieijâd pargotteskassaast.

Pargotiervâsvuotâhuolâttâs

Pargoadeleijee kalga ornid puâcuvuodâid estâdeijee pargotiervâsvuotâhuolâttâs puoh pargeid. Pargee tiervâsvuotâtile já pargonaavcâ čuâvuh eereeb iärâsij tiervâsvuotâtarhistmijn. Ulmen lii pargee pargonaavcâi siällum.

Tun finnih täärhib tiädu tuu pargotiervâsvuotâhuolâttâs palvâlusâin jieijâd pargoadeleijest.

Irâtteijee pargotiervâsvuotâhuolâttâs

Meid priivaat irâtteijee puáhtá ornid olssis pargotiervâsvuotâhuolâttâs. Tot lii kuittâg ríjjâtatulâš.

Jis irâtteijest láá suu palvâlusâst pargeeh, te sun kalga ornid pargotiervâsvuotâhuolâttâs suu pargeid. Irâtteijee puáhtá uuccâđ Kelast sajanmâávsu pargotiervâsvuotâhuolâttâs koloid.

Jis pärni puáccáá

Jis pärni puáccáá já taarbâš tuáhtár tipšo, te tun puávtáh tuálvuđ suu tiervâsvuotâkuávdázân tâi priivaat tuáhtárân.

Kela sajanmáksá uási priivaat tuáhtár máávsuin. Toos lasseen Kela sajanmáksá uási talkkâsij haddeest. Kela ij máävsí tipšoid tiervâsvuotâkuávdáást.

Koskâpuddâsâš tipšorijjâ

Jis vuálá 10-ihásâš pärni puáccáá kivkked, ovdâmerkkân leencun, te tun puávtáh pääccid meddâl pargoost tipšođ suu. Tot kočoduvvoo koskâpuddâsâš tipšorijjân.

Koskâpuddâsâš tipšorijjâ lii enâmustáá 4 pargopeeivi. Stuárráamus uási pargoadeleijein máksih päälhi koskâpuddâsii tipšorijjâ ääigist. Kela ij máävsí torjuu taan ääigist.

Sierânâstipšoruttâ

Jis tun tipšoh pyeccee tâi vâdulii vuálá 16-ihásii pärni, te tun puávtáh finniđ Kelast sierânâstipšoruuđâ.

Tun puávtáh finniđ sierânâstipšoruuđâ, jis tun koolgah leđe pargoost meddâl

- pärni pyecceeviäsutipšo tiet
- pärni pyecceeviäsutiipšon lohtâseijee päikkitipšo tiet
- pärni vajodittem tiet
- pärni škovlâkeččâlem tâi peivítipšo-keččâlem tiet.

Sierânâstipšoruttâ lii siämmáá stuárusâš ko puocâmpeiviruttâ. Pärni ahe, puácuvuotâ, tipšosaje já tipšo muddo vaigutteh toos, ete puávtáh-uv finniđ tom.

Ucâmušâst kalga leđe fáárust tuáhtár čäällim D-tuodâštus, mast agâstâlloo tárbu uásálistid pärni tiipšon.

Uusâ sierânâstipšoruuđâ 4 mánuppaje siste tipšo älgimist.

Vádulijtorjuuh

Jis tust tâi tuu päärnist lii váddu tâi puácuvuotâ, mii pištá kuhháá já taha aargâ vaigâdin, te tun puávtáh finnid vádulijtorjuu.

Vádulijtorjust láá kulmâ tääsi. Kela árvuštâl tuu vuoigâdвуođâ torjui ton vuáduhd, ete mon ennuv váddu tâi puácuvuotâ vaaigut tuu aargân.

Vádulijtoorjâ páárnán

Vuálá 16-ihásâš pärni puáhtá finnid vádulijtorjuu, jis

- sust lii tuáhtár tuođâstem váddu tâi kuhesáigásâš puácuvuotâ
- suu tipšom lii vátávub já kyermejeijeb ko pääрни, kiäst ij lah váddu tâi puácuvuotâ
- váddu tâi puácuvuotâ pištá ucemustáá 6 mánuppaje.

Vuáđuvádulijtoorjâ lii suulân 109 eurod mánuppaajeest. Aledum toorjâ lii suulân 254 eurod mánuppaajeest. Alemus toorjâ lii suulân 493 eurod mánuppaajeest.

Vádulijtoorjâ rävisulmui

Tun puávtáh finnid vádulijtorjuu paijeel 16-ihásâžžân, jis

- tust lii tuáhtár tuođâstem váddu tâi kuhesáigásâš puácuvuotâ
- tuu naavcah piergid aargâst já huolâttid alnaad lii hiäjunâm ucemustáá oovtâ ive ääigi
- váddu tâi puácuvuotâ toovvât tunjin hááitu tâi tun tarbâšah ton tiet iše tâi stivrim.

Vuáđuvádulijtoorjâ lii suulân 109 eurod mánuppaajeest. Aledum toorjâ lii suulân 254 eurod mánuppaajeest. Alemus toorjâ lii suulân 493 eurod mánuppaajeest.

läláttuvfinnejeijee tipšomtoorjâ

läláttuvâst puávtáh finnid tipšomtorjuu, jis

- tun lah olespiäiválii iäláttuvâst
- tust lii tuáhtár tuođâstem váddu tâi kuhesáigásâš puácuvuotâ
- tuu naavcah piergid aargâst já huolâttid alnaad lii hiäjunâm ucemustáá oovtâ ive ääigi
- tarbâšah váádu tâi puácuvuotâ tiet iše tâi stivrim.

Vuáđutipšomtoorjâ lii suulân 83 eurod mánuppaajeest. Aledum toorjâ lii suulân 182 eurod mánuppaajeest. Alemus toorjâ lii suulân 384 eurod mánuppaajeest. Veteraanlase lii suulân 126 eurod mánuppaajeest.

Lasetiäduh vádulijtorjuin (suomâkielân) čujottâsâst:

www.kela.fi/vammaistuet

Vádulij ulmui tulkkumpalvâlusah

Jis tun tarbâšah tulkkum kulováádu, kulo-uáinuváádu tâi sárnumváádu tiet, te tun puávtáh finnid Kela peht tuulhâid aargâ tiilijd.

Tun koolgah vistig uuccâđ torjuu tulkkumpalvâlusân. Ton maŋa puávtáh jieš tiiláđ Kelast tuulhâ ovdâmerkkân uáppoid, pargoelimân tâi puđâldâssáid.

Lasetiäduh tulkkumpalvâlusâst (suomâkielân) čujottâsâst:

www.kela.fi/vammaisten-tulkkauspalvelu

Uuccâm já mäksim

Uusâ torjuu neetist:

www.kela.fi/neetist

Täärhist ucâmušâst,
ete moh lahtoseh tast kalgeh lede.
Meiddei lahtosijd puáhtá toimâttid neetist.

Tun puávtáh uuccâđ torjuu meid luámáttuvvâin,
mon tun finnih Kela toimâttuvvâin já nettisijdoin:

www.kela.fi/luamattuvah

Jis tun uusah torjuu luámáttuvvâin,
te vuolgât tom Kelan poostâ peht.

Kela postâčujottâs lii

Kela

PL 10

00056 KELA

Tun puávtáh tipšod masa puoh Kela-ašijdâđ
meiddei puhelin peht.

Ko Kela lii kiedâvuššâm tuu ucâmuš,

te tun finnih pááikán miärádâs.

Miärádâsâst muštâluvvojuh torjuu meeri,
vuáđustâsah já máksupeivi.

Tun finnih miärádâs meid talle,
jis tunjin ij lah miedettum toorjâ.

Kela máksá torjuid tuu paŋkkutilin.

Almoot, jis tuu tile muttoo

Jis tuu eellim muttoo, te tot puáhtá vaiguttid Kela torjuid.
Muttum puáhtá kuoskâđ ovdâmerkkân asâmân, puáđoid,
porgâmân tâi perrui.

Mušte almottid nubástusâin Kelan.

Tun puávtáh toohâđ tom neetist, puhelimist tâi toimâttuvvâst.

Tuu ovdâsvástádâs lii visásmittid jieijâđ peeleeest,
ete Kelast láá rievttis tiäđuh.

Talle toorjâ máksoo tunjin olmâ stuárusâžžân.

Jis miärádâsâst lii feilâ

Jis Kela miärádâsâst lii tuu mielâst feilâ,
te tun puávtáh uuccâđ miärádâsân nubástus.

Tun finnih miärádâsreeivâ miel ravvuud tast,
ete maht nubástusoccoo.

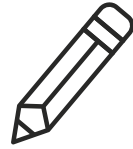
Jis tust láá koččâmušah,
te väälđi ohtâvuodâ vistig Kelan.

Neetist tun puávtáh

- uuccâđ torjuid
- vuolgâttid lahtosijd
- tärhistid jieijâđ ucâmuš
- vuolgâttid viestâid
- almottid nubástusâin
- lopâttid torjuu.

Muuštonmerkkiimeh

Návt Kela palvâl

Neetist

Luvvâ Kela torjuin sâmielân:
www.kela.fi/anaraskiela

Rekinist torjuu mere:
www.kela.fi/laskurit

Ášáštâl neetist:
www.kela.fi/neetist

Čáládât siisâ nettivalvâlussáid

MuuKelan (OmaKela) já ääigiväärridmân kalga čáládâtâđ siisâ.
Tun tarbâšah paŋkkitubdâlduvâid teikkâ moobiilvisásmitem.

Iše ášástâlmân

Jis neetist ášástâllâm lii väädis, tun puávtáh finniđ toos iše:
www.kela.fi/digituki

Tun puávtáh adelid nube ulmui love hoittâđ Kela-ašijdâd:
www.kela.fi/aasij-hoittam-nube-peelest

Tarbâšah-uv tuulhá?

Tun puávtáh kyeddiđ ohtâvuotâvâldimtáttum šleđgâpoostân čujottâsân
saame@kela.fi

Puhelimist

Ávus vu–vá tijme 9–16.
Aalmugijkoskâsâš tileh (vu–vá tijme 10–15).....020 634 0200
Aassâm.....020 692 210
Áigâpuátutuoŋjâ.....020 692 207
Iäláttuvah.....020 692 202
Oppâm já viärjukenigâsvuotâ.....020 692 209
Pargottesvuotâ.....020 692 210
Peerrâm.....020 634 4940
Puocâm já koortah.....020 692 204
Vajoditem já vâdulijtorjuuh.....020 692 205
Vanhimvuotâ.....020 692 206

Suáittim já puhelimist vyerdim máksih tuu puhelinoperaattor haddelisto mielđ.
Luvvâ eenâb:
www.kela.fi/soita-kelaan

Väärrid puhelinääigi

Väärrid puhelinääigi suáittimáin teikkâ neetist:
www.kela.fi/varaa-aika

Palvâlemsaajeest

Täärhist čujottâsáid já ávusorroomaaigijđ:
www.kela.fi/toimattuvast

Kela anarâškielân

Anarâškielâliih nettisiiđoh:
www.kela.fi/anaraskiela

Anarâškielâliih tiedettemčáluseh:

Almos aassâmtoorjâ

Áigápuátutoorjâ

läláttuvah já eres iäláttuvfinnejeijee torjuuh

Olgoenâmijn Suomân tâi Suomâst olgoenâmáid

Pargottesvuotâ

■ Puoccâm já vádulijtorjuuh

Pärniperruuh

Uáppeeh já viärjukenigâsah

Vajodittem

Anarâškielâlijd tiedettemčálusijd
puáhtá printtid neetist:
www.kela.fi/tiedettemcaluseh